

Sygn. akt I ACa 181/18

I ACz 257/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Wiesława Kuberska

Sędziowie: SA Dorota Ochalska - Gola

del. SSO Jolanta Jachowicz (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamila Jarosińska

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2018 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji

przeciwko J. W. (1)

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego J. W. (1)

przeciwko Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji pozwanego (powoda wzajemnego)

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 października 2017 r. sygn. akt II C 24/16

oraz z zażalenia powoda (pozwanego wzajemnego)

na postanowienie zawarte w punkcie III tegoż wyroku

1. **z zażalenia powoda (pozwanego wzajemnego) zmienia rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III wyroku w ten sposób, że podwyższa zasądzone koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z kwoty 8.856 zł do kwoty 13.284 (trzyście tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery) zł brutto;**

2. **oddala apelację;**

3. **zasądza od J. W. (1) na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji kwotę 10.516,50 (dziesięć tysięcy pięćset szesnaście 50/100) zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi (pozwanemu wzajemnemu) z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym przez radcę prawnego M. R..**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 maja 2015r. Zakład Produkcji (...) Spółdzielnia Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. wniósł o zasądzenie od J. W. (1) kwoty 72.499,18 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych naliczonych od kwoty 170.000 zł za okres od 1 grudnia 2011r. do 30 kwietnia 2015r. wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

W pozwie wzajemnym złożonym w dniu 17 sierpnia 2015 r. J. W. (1) wniósł o:

- oddalenie powództwa głównego w całości,
- zasądzenie na jego rzecz od powoda-pozwanego wzajemnego:
 - kwoty 50.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,
 - kwoty 170.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 2 września 1991 r. do dnia zapłaty,
 - kwoty 663.161,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 marca 2000 r. do dnia zapłaty;
- stwierdzenie, że akt notarialny z dnia 2 września 1991 r. jest czynnością prawną nieistniejącą, nie wywołującą żadnych skutków prawnych i nikogo nie wiążącą albo umową o świadczenie niemożliwe.

Na rozprawie w dniu 7 czerwca 2016 r. pełnomocnik powoda-pozwanego wzajemnego poparł powództwo główne, wniósł o odrzucenie powództwa wzajemnego w zakresie kwoty 50.000,00 zł oraz oddalenie powództwa wzajemnego w pozostałym zakresie.

Na rozprawie w dniu 28 września 2017 r. pełnomocnik powoda – pozwanego wzajemnego podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, a nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego-powoda wzajemnego kosztów postępowania oraz o zasądzenie wynagrodzenia (odrębnie od powództwa wzajemnego i powództwa głównego) za pomoc udzieloną stronie z urzędu, oświadczając że koszty te nie zostały pokryte w całości, ani części.

Pozwany -powód wzajemny wniósł o oddalenie powództwa głównego oraz poparł powództwo wzajemne, modyfikując je w ten sposób, że wniósł o zasądzenie kwoty 50.000 zł tytułem zwrotu zaliczki uiszczonej przez pozwanego na podstawie aktu notarialnego z dnia 2 września 1991r. i odszkodowania w kwocie 813.161 zł tytułem naprawienia szkody (na podstawie art. 494 k.c.).

Wyrokiem z dnia 12 października 2017 roku, wydanym w sprawie sygn. akt II C 24/16, Sąd Okręgowy w Łodzi:

I. w sprawie z powództwa Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji przeciwko J. W. (1) o zapłatę:

zasądził od J. W. (1) na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji kwotę 72.499,18 zł z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 17 sierpnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za późnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. w sprawie z powództwa wzajemnego J. W. (1) przeciwko Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji o zapłatę oraz ustalenie:

1. odrzucił pozew w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 50.000 zł oraz w zakresie powództwa o ustalenie;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od J. W. (2) na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji kwotę 8.856 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Rozstrzygnięcie to oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Na podstawie decyzji nr (...) z dnia 30 listopada 1976 r. Skarb Państwa przekazał Zakładom (...) w budowie w Ł. w odpłatne użytkowanie na czas nieokreślony nieruchomości obejmujące teren przy ul. (...) w Ł.. Na podstawie Zarządzenia nr 4/O./82 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 22 stycznia 1982r. Zakłady (...) w Ł. i Zakłady (...) w budowie w Ł. uległy połączeniu z dniem 1 stycznia 1982 roku. Połączenie przedsiębiorstw nastąpiło w ten sposób, że Zakłady (...) w Ł. przejęły cały majątek Zakładów (...) w budowie w Ł.. Przedsiębiorstwu przydzielono do prowadzenia m.in. Zakład w budowie w Ł. przy ul. (...).

Dnia 10 kwietnia 1984 roku pomiędzy Zakładami (...) w Ł. ul. (...) i Spółdzielnią Pracy (...) w Ł. ul. (...) zawarta została umowa przekazania - przejęcia niezakończonego obiektu inwestycyjnego - budynku administracyjno - socjalnego wraz z częścią gruntu o powierzchni około 2,5 ha, położonego przy ulicy (...) w Ł.. Wartość nakładów inwestycyjnych na przekazywany obiekt - budynek administracyjno - socjalny strony określiły na kwotę 38.273.662 zł. Na gruncie znajdowały się także inne nakłady poczynione przez Zakłady (...) w Ł., np. w postaci zbiornika na wodę w ramach zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Spółdzielnia Pracy nie zapłaciła Zakładom (...) im. A S. w Ł. za nakłady poniesione na budowę zbiornika wody.

Grunt, który przejęła na mocy tej umowy Spółdzielnia Pracy (...) w Ł., stanowił własność Skarbu Państwa.

Na gruncie przejętym od Zakładów im. A. (...), Spółdzielnia Pracy (...) wzniosła z własnych środków magazyn, kończąc jego budowę w roku 1990.

Dnia 2 września 1991 r. została zawarta w formie aktu notarialnego umowa, na podstawie której Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. sprzedała J. W. (1) przysługujące Spółdzielni prawa i roszczenia z tytułu wybudowania obiektu inwestycyjnego Zakładu Produkcji (...), znajdującego się na gruncie Skarbu Państwa w Ł. przy ulicy (...) za kwotę 2.200.000.000 starych zł. Część ceny w wysokości 500.000.000 starych zł została uiszczona przed podpisaniem aktu, pozostała kwota 1.700.000.000 starych zł miała być zapłacona do 30 września 1991 roku. W § 4 tej umowy zapisano, że przedmiot umowy został kupującemu wydany w dniu 6 maja 1991r. stosowanie do protokołu wprowadzającego z tej daty. Przedmiotem tej umowy nie były prawa i roszczenia z tytułu wybudowania magazynu przez Spółdzielnię, ponieważ spowodowałyby to definitywnie zakończenie działalności Spółdzielni, ani też prawa i roszczenia do zbiornika wody, ponieważ Spółdzielnia nie zapłaciła za te nakłady Zakładom im. A. (...) w dacie zawierania umowy z dnia 10 kwietnia 1984 r.

W dacie zawarcia umowy J. W. (1) wręczył Zarządowi Spółdzielni weksle na kwotę 1.700.000.000 starych zł, które okazały się bez pokrycia, a które zostały mu przez Spółdzielnię zwrócone.

Sąd Rejonowy w Łodzi postanowieniem z dnia 31 października 1991 r. wydanym w sprawie II Co 101/91 nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 2 września 1991 r. przeciwko J. W. (1), a postanowieniem z dnia 30 września 1994 r. wydanym w sprawie II Co 28/94 nadał klauzulę wykonalności przeciwko J. W. (3) jako małżonce dłużnika.

Wojewoda (...) decyzją z dnia 26 marca 1992 roku stwierdził nabycie z mocy prawa przez Zakłady (...) prawa użytkowania wieczystego gruntu o powierzchni 14.072 m² w odniesieniu do działek (...) położonych w Ł. oraz nabycie własności budynków na tym gruncie. Odmówił natomiast uwłaszczenia w/w Zakładów nieruchomościami oznaczonymi jako działki (...). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że niezakończony obiekt budowlany został przekazany Spółdzielni Pracy (...) umową z dnia 10 kwietnia 1984 roku, a Spółdzielnia bez uregulowania stanu prawnego aktem notarialnym z dnia 2 września 1991 roku sprzedała prawa i roszczenia J. W. (1).

W dniu 23 grudnia 1993 roku została podpisana w formie aktu notarialnego umowa, na podstawie której likwidator Zakładów (...) w Ł. sprzedał J. i J. małżonkom W. udział wynoszący 1/10 części za cenę 67.000.000 starych złotych, a D. W. udział wynoszący 9/10 części przysługującego reprezentowanym przez niego Zakładom prawa wieczystego użytkowania działek nr (...) za cenę 598.000.000 starych złotych, czyli łącznie za cenę 665.000.000 starych złotych, która to kwota została w zapłacona przez kupujących sprzedającemu w dniu zawarcia umowy. W dniu podpisania aktu strony oświadczyły, że na w/w działkach znajdują się budynki i budowle, do których prawa i roszczenia nabył J. W. (1) od Zakładów Produkcji (...) na mocy aktu notarialnego, sporządzonego w dniu 2 września 1991 roku. Oświadczyły także, że wydanie nabywcom działek już nastąpiło, przy czym kupujący zobowiązali się - w przypadku wystąpienia w przyszłości sporu między nimi a Zakładem Produkcji (...) w likwidacji co do praw i roszczeń z tytułu wybudowania tzw. obiektu magazynowego i uzyskania prawomocnego wyroku przyznającego te prawa i roszczenia Zakładom Produkcji (...) w likwidacji – do geodezyjnego wyłączenia z nabytego prawa użytkowania wieczystego gruntów terenu, na którym posadowiony był obiekt magazynowy i cesji praw do gruntu na nabywcę.

Przed Sądem Okręgowym w Łodzi toczyło się postępowanie w sprawie z powództwa Zakładów Produkcji (...) Spółdzielni Pracy w Ł. przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa z udziałem interwenientów ubocznych: J. W. (1), J. W. (3) i D. W. o zwrot nakładów poczynionych na nieruchomości należącej początkowo do Zakładów (...) w Ł., po przeprowadzeniu upadłości i likwidacji, których mienie przejął Skarb Państwa. Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2006 r. sąd oddalił powództwo, wskazując że powodowa spółdzielnia nigdy nie była posiadaczem samoistnym w dobrej wierze, ale posiadaczem zależnym w złej wierze.

Między stronami toczyło się wiele postępowań sądowych, których celem było wzruszenie umowy z dnia 2 września 1991 roku.

Zakład Produkcji (...) Spółdzielnia Pracy w Ł. występował o zasądzenie odsetek z tytułu niewykonania przez J. W. (1) części zobowiązania wskazanego w akcie notarialnym z dnia 2 września 1991 r. w kwocie 170.000 zł, z kolei J. W. (1) wielokrotnie wnosił o pozbawienie wykonalności tego aktu wskazując na bezwzględną nieważność czynności prawnej objętej aktem.

Przed Sądem Wojewódzkim w Łodzi – X Wydziałem Gospodarczym pod sygn. X GC 4484/91 toczyła się sprawa w powództwa J. W. (1) przeciwko Zakładowi Produkcji (...) w likwidacji w Ł. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r. w zakresie obowiązku zapłaty kwoty 1.700.000.000 zł przez powoda na rzecz pozwanego. Podstawą żądania był zarzut potrącenia wierzytelności w kwocie 2.627.768.780 starych złotych oparty na twierdzeniu, że na skutek zawinionego działania strony pozwanej powód doznał szkody polegającej na utracie zysków z przewidywanej produkcji. W sprawie tej strona pozwana domagała się oddalenia powództwa, wywodząc że zarzut potrącenia był oparty na nieważnej umowie najmu hali magazynowej oraz nieważnej umowie przedwstępnej sprzedaży. Wyrokiem z dnia 19 stycznia 1993 r. powództwo zostało oddalone. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 23 września 1993 r. oddalił rewizję powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego.

Przed Sądem Okręgowym w Łodzi toczyło się postępowanie oznaczone sygn. II C 1671/99 z powództwa Zakładu Produkcji (...) – Spółdzielni Pracy w likwidacji w Ł. przeciwko J. W. (1) o zapłatę kwoty 669.497,24 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Obejmowała ona odsetki ustawowe od kwoty 170.000 zł wynikającej z aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r. za okres od 1 października 1991 r. do dnia 31 października 1999 r. Wyrokiem z dnia 14 marca 2000 r. sąd zasądził od J. W. (1) kwotę 663.161,14 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 listopada 1999 r. oraz koszty procesu. Postanowieniem z dnia 22 lutego 2001 r. sygn. II Co 1/01 Sąd Okręgowy w Łodzi nadał prawomocnemu wyrokowi z dnia 14 marca 2001 r. klauzulę wykonalności przeciwko J. W. (3) z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową.

W dniu 6 kwietnia 2007 r. małżonkowie J. i J. W. (3) wystąpili do Sądu Okręgowego w Łodzi przeciwko Spółdzielni Pracy (...) w likwidacji w Ł. z pozwem o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych, w tym, wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 marca 2000 r. sygn. II C 1671/99. W sprawie tej, toczącej się pod sygnaturą II C 498/07, sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2016 r. wydanym w sprawie II C 52/09 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od J. W. (1) na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w likwidacji z siedzibą w Ł. kwotę 59.386,95 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 170.000 zł. Na skutek apelacji J. W. (1) od tego wyroku Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 11 maja 2017 r. wydał wyrok w sprawie III Ca 181/17, którym zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną kwotę 59.386,95 zł obniżył do kwoty 58.757,12 zł.

Także w sprawach rozpoznanych w Sądzie Okręgowym w Łodzi pod sygnaturami II C 1053/09, II C 498/07, II C 18/05, II C 808/11 oraz II C 1231/13 zapadały wyroki oddalające powództwa J. W. (1) o pozbawienie wykonalności tytułu w postaci aktu notarialnego obejmującego przedmiotową umowę. Dodatkowo w sprawie II C 856/05 oddalono powództwo J. W. (1) o ustalenie nieważności umowy, z powołaniem się na niewłaściwą reprezentację pozwanej Spółdzielni przy zawieraniu umowy. Apelacja od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 kwietnia 2006 r. sygn. I ACa 1680/05.

W dniu 1 grudnia 2011 r. Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. wystąpiła do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z pozwem o zapłatę kwoty 65.720,14 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek ustawowych naliczonych od kwoty 170.000 zł wynikającej z aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r. za okres od 9 grudnia 2008 r. do dnia 30 listopada 2011 r. z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt II C 1088/11.

W odpowiedzi J. W. (1) w dniu 4 czerwca 2012 r. złożył przeciwko Spółdzielni Pracy (...) w Ł. pozew wzajemny o zapłatę kwoty 50.000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia 4 czerwca 2012 r. podnosząc, że Spółdzielnia nie posiadała wierzytelności zbytej aktem notarialnym z dnia 2 września 1991r., co oznacza, 96/13, że nie przysługują jej odsetki, a skoro tak, to powinna zwrócić na jego rzecz kwotę 50.000,00 zł tytułem świadczenia nienależnego wraz z ustawowymi odsetkami.

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie II C 1088/11 do czasu prawomocnego zakończenia postępowań w sprawach: II C 96/13 i II C 1231/13 Sądu Okręgowego w Łodzi.

W dniu 18 stycznia 2013 r. J. W. (1) i J. W. (3) wnieśli do Sądu Okręgowego w Łodzi pozew o:

- stwierdzenie nieważności notarialnej umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. oraz o zwrot świadczenia uiszczanego na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w kwocie 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia zawarcia umowy,
- zasądzenie od Spółdzielni Pracy (...) w Ł. zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w wysokości 1.900.000 zł oraz wpłaty na rzecz organizacji społecznych.

W tejże sprawie, która toczyła się pod sygnaturą II C 96/13, w dniu 27 maja 2014r. zapadł wyrok oddalający powództwo w całości. W uzasadnieniu orzeczenia SO podał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia nieważności umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991r., albowiem kwestionowania przez powodów umowa jest umową, na podstawie której J. i J. W. (3) nabyli od Spółdzielni Pracy (...) w Ł. przysługujące jej prawa i roszczenia z tytułu wybudowania obiektu inwestycyjnego Zakładu Produkcji (...) na gruncie Skarbu Państwa położonym w Ł. przy ul. (...) i jako umowa o takiej treści nie ma ona żadnych konsekwencji w zakresie stosunków prawa rzeczowego, stanowi bowiem umowę zobowiązaniową dotyczącą obrotu określonymi wierzytelnościami i dlatego nie mają znaczenia wszelkie rozważania co do stanu prawnego gruntu, formy posiadania tegoż gruntu przez przedsiębiorstwa państwowe, bądź zmian i przekształceń w formie tych przedsiębiorstw. Przedmiotem umowy był obrót wierzytelnością z tytułu poniesienia przez Spółdzielnię nakładów na gruncie Skarbu Państwa w postaci inwestycji Zakładu Produkcji (...). Nakład taki został poniesiony przez Zakład Produkcji (...) na gruncie, a J. i J. W. (3) w żaden sposób nie udowodnili, ani nawet nie twierdzili, by było inaczej. Niewątpliwym faktem istnienia po stronie

Spółdzielni wierzytelności z tytułu budowy obiektu inwestycyjnego (na cudzym gruncie) w połączeniu z ogólnym sformułowaniem umowy wskazującym na sprzedaż wszelkich wierzytelności Spółdzielni dotyczących wybudowania tego obiektu, nie pozwala w żaden sposób na uznanie, iż obrót dotyczył wierzytelności nieistniejących. Sąd Okręgowy podkreślił w uzasadnieniu wyroku, że decyzja Wojewody (...) z dnia 26 marca 1992 r. stwierdzająca nabycie z dniem 5 grudnia 1990 r. przez Zakłady (...) w likwidacji prawa użytkowania wieczystego gruntu położonego w Ł. przy ul. (...), oznaczonego jako działki nr (...) o łącznej pow. 14072 m² oraz nieodpłatne nabycie własności budynku znajdującego się na tym gruncie, a także odmawiająca stwierdzenia nabycia przez ww. Zakłady prawa użytkowania wieczystego gruntu oznaczonego jako działki nr (...) nie została do chwili obecnej wyeliminowana z obrotu prawnego, zaś sąd powszechny rozpoznając sprawę nie może stwierdzić nieważności, czy też nieistnienia tej lub innych decyzji administracyjnych, które kreują stan prawny przedmiotowej nieruchomości. Jak wskazał Sąd Okręgowy w dalszej części uzasadnienia, oddalenie powództwa o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. przesądziło o oddaleniu powództwa o zapłatę świadczenia w kwocie 50.000 zł z tytułu zwrotu części ceny zakupu, skoro bowiem umowa była ważna, to świadczenia wykonane z jej tytułu (wplata kwoty 50.000.000 starych złotych) były należne i nie ma podstaw do ich zwrotu. Ponadto nie było również jakichkolwiek podstaw do zasądzenia odszkodowania, czy to z tytułu szkody majątkowej, czy naruszenia dóbr osobistych (zadośćuczynienie), z uwagi na brak jakiegokolwiek przesłanki do uwzględnienia takich roszczeń, a w szczególności wobec braku bezprawności w działaniach Spółdzielni Pracy (...) w Ł.

W dniu 22 października 2014 r. J. i J. W. (1) wnieśli skargę o wznowienie postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Łodzi sygn. II C 96/13, zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia 27 maja 2014r. Postępowanie zostało zarejestrowane pod sygn. II C 1599/14. Postanowieniem z dnia 7 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zwrócił skargę J. W. (3) z powodu nieuzupełnienia przez nią braków formalnych skargi i odrzucił skargę J. W. (1), wskazując że stanowi ona wyraz niezadowolenia skarżącego z rozstrzygnięcia objętego wyrokiem z dnia 27 maja 2014r. i zawiera dowolną interpretację zdarzeń, które doprowadziły do zawarcia umowy sprzedaży będącej przedmiotem sporu. Sąd Okręgowy odrzucając skargę J. W. (2) wskazał, że nie zawiera ona rzeczywistej ustawowej podstawy wznowienia postępowania. Złożone przez J. W. (1) zażalenie na powyższe postanowienie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r. sygn. I ACz 1066/15 jako bezzasadne.

J. W. (1) twierdził, że poczynił własne nakłady na nieruchomości przy ulicy (...), zakupionej od Spółdzielni Pracy (...) w Ł. na podstawie aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r., znajdującej się na gruncie Skarbu Państwa przekazanym Spółdzielni Pracy (...) we władanie bez tytułu prawnego – wymienił okna, instalację CO, posadzki, tynki, zainstalował szyb windy. Wartość tych nakładów oszacował na kwotę 170.000 zł. W 1993 lub 1994 r. J. W. (1) dokonał zbycia nakładów o wartości 170.000 zł J. O.. Pozwany – powód wzajemny twierdzi, że sprzedał wyłącznie własne nakłady poniesione na spornej nieruchomości i przyznał, że w umowie sprzedaży nie skonkretyzował, jakie nakłady są przedmiotem zbycia, w szczególności nie zastrzegł, że nakładów stanowiących przedmiot transakcji nie nabył on od powodowej Spółdzielni Pracy. J. W. (1) twierdził także, że sprzedając nakłady działał w dobrej wierze, ponieważ przy zawieraniu umowy z dnia 2 września 1991 r. był on przekonany o tym, że powodowa spółdzielnia dysponuje prawem użytkowania wieczystego, co jak się okazało w toku postępowania, nie miało miejsca, zaś jako wpisany do księgi wieczystej użytkownik wieczysty, był on nadto przekonany, że nakłady te mu się należą.

J. W. (1) nie uiścił na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. pozostałej do zapłaty części należności głównej wynikającej z umowy z dnia 2 września 1992 r. w wysokości 170.000 zł, jednakże kwota ta została ostatecznie wyegzekwowana przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego i wpłacona na konto spółdzielni w czerwcu 2017 r.

Likwidacja Zakładu Produkcji (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. jeszcze się nie zakończyła. Nastąpi to po ściągnięciu długów.

Obecnie przed Wojewodą (...) toczy się postępowanie administracyjne w sprawie komunalizacji działki przy ulicy (...) wszczęte na wniosek Prezydenta Miasta Ł. z dnia 6 czerwca 2014r.

Opierając się na tych ustaleniach Sąd Okręgowy uznał powództwo główne za uzasadnione w całości.

Za niesporne uznane zostały okoliczności, w jakich doszło do podpisania aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r., podobnie jak fakt uiszczenia przez J. W. (1) części ceny sprzedaży w wysokości 50.000 zł oraz braku zapłaty pozostałej części ceny, to jest kwoty 170.000 zł, która finalnie została skutecznie wyegzekwowana przez komornika sądowego w czerwcu 2017 r.

Sąd wskazał, iż w przedmiotowej sprawie J. W. (1) ponownie podejmował próby zakwestionowania ważności i skuteczności umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. Podnosił, że skoro czynność prawna objęta aktem notarialnym z dnia 2 września 1991 r. jest czynnością prawną nieistniejącą, to nie istnieje także wynikająca z tego aktu należność, co w konsekwencji czyni bezpodstawnym dochodzenie odsetek od nieistniejącej należności. Podnoszone przez niego zarzuty zmierzające do wykazania nieważności umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. były już przedmiotem toczących się między stronami na przestrzeni ostatnich 25 lat postępowań sądowych, jednakże powództwa wytaczane przez J. W. (1) zmierzające do wyeliminowania z obrotu prawnego przedmiotowej umowy zostały prawomocnie oddalone, a orzeczeniami tymi sąd rozpoznający niniejszą sprawę jest związany (wyrok Sądu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 19 stycznia 1993 r. sygn. X GC 4484/91, wyroki Sądu Okręgowego w sprawach: II C 1053/09, II C 498/07, II C 18/05, II C 808/11 oraz II C 1231/13; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 maja 2014 r. sygn. II C 96/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 września 2012 sygn. I ACa 719/12).

W ocenie Sądu Okręgowego także w rozpoznawanej sprawie, nie zachodziły podstawy do uznania umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. za nieistniejącą. J. W. (1) podnosił, że Zakłady (...) w Ł. nie były uprawnione do zbycia na rzecz powodowej Z.P.Z. (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. praw i roszczeń z tytułu wzniesienia budynków na gruncie Skarbu Państwa oraz, że Spółdzielnia nie zapłaciła zbywcy za te roszczenia i prawa. Pozwany argumentował, że wskazane okoliczności przesądzały o tym, że wiarygodność strony powodowej z tytułu poniesionych na tym gruncie nakładów nie istniała i nie mogła być przedmiotem ważnej umowy. Zważyć jednak należy, że do uznania czynności prawnej za nieistniejącą konieczne jest ustalenie, że nie doszło w ogóle do oświadczenia woli stron lub że w umowie nie określono essentialia negotii. Przy zawieraniu umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. sytuacja taka nie miała miejsca, bowiem strony przy jej zawieraniu złożyły ważne i zgodne oświadczenia woli, których celem było wywołanie określonych skutków prawnych oraz ustaliły wszystkie istotne postanowienia tej umowy. Działający w imieniu powodowej Spółdzielni członkowie jej zarządu jako sprzedający oświadczyli, że sprzedają J. W. (1) określone w umowie prawa i roszczenia, a J. W. (1) oświadczył, że je kupuje. W umowie wskazano, że przedmiot nabycia został przekazany kupującemu. W umowie strony ustaliły cenę nabycia przedmiotu sprzedaży oraz sposób i termin jej zapłaty. Co istotne, bezskuteczne okazały się także podejmowane przez J. W. (1) próby wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji Wojewody (...) z dnia 26 marca 1992 r., kreującej stan prawny objętej umową z dnia 2 września 1991 r. nieruchomości. Ostatecznie przyjęć zatem należało, że akt notarialny z dnia 2 września 1991 r. jest ważny i wywołuje skutki prawne. Z mocy tego aktu notarialnego J. W. (1) był zobligowany zapłacić Spółdzielni Pracy za nabyte prawa i roszczenia, ale nie wykonał tego obowiązku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy stwierdził, że Z.P.Z. (...) Spółdzielnia Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. mogła z racji art. 359 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c. dochodzić od J. W. (1) odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia.

Kwota roszczenia powoda głównego wyliczona została prawidłowo, a we wcześniejszych postępowaniach sąd zasądzał na rzecz Spółdzielni skapitalizowane odsetki za wcześniejsze okresy. Określony wolą stron stosunek zobowiązaniowy rodzi odpowiedzialność pozwanego za niewykonanie istniejącego zobowiązania. Powód udowodnił istnienie i skuteczność tego stosunku oraz jego treść, zaś pozwany nie wykazał w żaden sposób zasadności swoich twierdzeń, jakoby umowa sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. dotknięta była wadami skutkującymi jej nieważnością.

Wobec braku potwierdzenia doręczenia powodowi – pozwanemu wzajemnemu odpisu pozwu za datę początkową okresu, od którego powód był uprawniony naliczać odsetki ustawowe od należności głównej, sąd przyjął datę złożenia pozwu wzajemnego (17 sierpnia 2015 r.), uznając, że najpóźniej w tej dacie J. W. (1) powziął wiadomość o żądaniu objętym powództwem głównym.

Orzekając o należnych Spółdzielni odsetkach ustawowych od kwoty 72.499,18 zł sąd uwzględnił zmianę brzmienia art. 481 k.c. przyjętą ustawą z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2015 r., poz. 1830) i zasądził odsetki ustawowe za okres od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy uznał, że zgłoszone przez J. W. (1) w pozwie wzajemnym żądania zasądzenia na jego rzecz od Z.P.Z. (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu uiszczonej na rzecz Spółdzielni części ceny zapłaty wynikającej z umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. oraz ustalenia, że akt notarialny z dnia 2 września 1991 r. jest czynnością prawną nieistniejącą, nie wywołującą żadnych skutków prawnych i nikogo nie wiążącą, albo umową o świadczenie niemożliwe – podlegały odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego nie budziło wątpliwości, iż pozew wzajemny w powyższym zakresie dotyczył roszczeń, które w związku z podstawą sporu (notarialną umową sprzedaży z dnia 2 września 1991 r.) stanowiły przedmiot rozstrzygnięcia w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 maja 2014 r. wydanego w sprawie sygn. akt II C 96/13, oddalającym w całości powództwo J. W. (1) i J. W. (3) przeciwko (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł. o stwierdzenie nieważności notarialnej umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991r. i zwrot świadczenia uiszczanego na rzecz Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w kwocie 50.000 zł.

Okoliczności i zarzuty podnoszone przez J. W. (1) w tamtej sprawie i sprawie niniejszej miały na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. stanowiącej podstawę sporu między stronami jako nieistniejącej. Zarówno w niniejszej sprawie, jak i w postępowaniu II C 93/13, pozwany- powód wzajemny podejmował próby udowodnienia, że na mocy przedmiotowej umowy sprzedaży nie nabył on od Spółdzielni roszczeń z tytułu wybudowania obiektu inwestycyjnego na gruncie Skarbu Państwa położonym przy ul. (...), ponieważ Spółdzielnia nie wybudowała tego obiektu, który istniał już na gruncie Skarbu Państwa w chwili przejęcia przez nią nieruchomości w posiadanie. J. W. (1) wywodził, że Spółdzielnia, aby móc dochodzić swoich roszczeń powinna dysponować decyzją właściwego organu przekazującą jej w użytkowanie grunty państwowe, w której określona byłaby wartość budynków. W obu postępowaniach pozwany – powód wzajemny wskazywał, że choć Spółdzielnia poniosła nakłady na przedmiotowy budynek, to nie ma roszczenia o ich zwrot.

Sąd stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie J. W. (1) nie wykazał, aby od daty uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 maja 2014 r. wydanego w sprawie sygn. akt II C 96/13 nastąpiła istotna zmiana okoliczności faktycznych, których istnienie było przyczyną oddalenia pierwszego powództwa w sprawie II C 96/13. A zatem w zakresie żądania zasądzenia kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz stwierdzenia, że akt notarialny z dnia 2 września 1991 r. jest czynnością prawną nieistniejącą, nie wywołującą żadnych skutków prawnych i nikogo nie wiążącą, albo umową o świadczenie niemożliwe - zachodzi powaga rzeczy osądzonej (res iudicata), która jest zaliczana jest do tzw. negatywnych przesłanek procesowych i oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia (ne bis in idem), o którym orzeczono prawomocnie, pod rygorem nieważności postępowania (art. 379 pkt 3 k.p.c.).

J. W. (1) wnosił nadto o zasądzenie na jego rzecz od Spółdzielni kwoty 170.000 zł tytułem zwrotu wartości własnych nakładów poniesionych na spornej nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 2 września 1991 r. do dnia zapłaty i kwoty 663.161,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 marca 2000 r. do dnia zapłaty, składając w tym zakresie oświadczenie o potrąceniu kwoty 170.000 zł z wierzytelności powoda – pozwanego wzajemnego wynikającej z aktu notarialnego z dnia 2 września 1991 r. oraz kwoty 663.161 zł z wierzytelności powoda – pozwanego wzajemnego wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 marca 2000 r. II C 1671/99.

Stosownie do treści art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być

dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Z okoliczności sprawy nie wynika jednak, jakoby J. W. (1) przysługiwała jakakolwiek wierzytelność od Z.P.Z. (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł.. Skoro zatem między stronami nie istnieją wzajemnie wymagalne wierzytelności, zarzut potrącenia zgłoszony przez J. W. (1) uznany został za niezasadny i powództwo w zakresie żądania zasądzenia kwot 170.000 zł i 663.161 zł podlegało oddaleniu.

J. W. (1) zażądał także na podstawie art. 494 k.c. w zw. z art. 471 k.c. zapłaty kwoty 813.161 zł tytułem naprawienia szkody związanej z posługiwaniem się przez Spółdzielnię tytułem wykonawczym, który jej do tego nie uprawniał oraz domagał się zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł za cierpienia psychiczne, jakich doznał on i jego rodzina w związku z prowadzonymi przeciwko niemu na wniosek powodowej spółdzielni bezzasadnymi postępowaniami egzekucyjnymi, dotyczącymi między innymi jego rodzinnego domu.

O oddaleniu powyższych żądań przesądziło odrzucenie powództwa wzajemnego w zakresie żądania stwierdzenia nieważności notarialnej umowy sprzedaży z dnia 2 września 1991 r. i zapłaty świadczenia w kwocie 50.000 zł z tytułu zwrotu części ceny zakupu.

Wobec braku bezprawności w działaniach Z.P.Z. (...) Spółdzielni Pracy w likwidacji z siedzibą w Ł., brak było jakiegokolwiek przesłanki do uwzględnienia powyższych roszczeń J. W. (1).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany - powód wzajemny J. W. (1) zaskarżając go w całości.

Pozwany – powód wzajemny zarzucił zaskarżonemu rozstrzygnięciu:

1. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu wyroku dowodu z przesłuchania likwidatora powódki, który podał, iż powódka nie uzyskała decyzji administracyjnej przekazującej jej przedmiotowy grunt państwowy w użytkowanie oraz dowodu z oświadczenia pozwanego o odstąpieniu od umowy z dnia 2 września 1991r., a konsekwencji tego naruszenia niezastosowanie w części zasądzonego świadczenia na rzecz powódki art. 493 k.c. oraz art. 494 § 1 k.c., a zastosowanie art. 359 § 1 k.c. i art. 481 k.c., które zastosowania nie mają lub niezastosowanie art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 286 § 1 k.c. w stosunku do umowy z dnia 2 września 1991r., które mają zastosowanie, a nie mają zastosowania art. 359 § 1 k.c. i art. 481 k.c.;
2. pominięcie dowodu z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie I C 242/01 stwierdzającego, że powódka była posiadaczem przedmiotowej nieruchomości w złej wierze, a w konsekwencji niezastosowanie art. 226 § 2 k.c.;
3. niezastosowanie art. 128 § 1 i 2 k.c., art. 254 k.c., art. 284 § 2 k.c. oraz § 4 ust. 1, § 6 ust. 2 i 3, § 22 ust. 2, § 25 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 maja 1962r. w sprawie przekazywania terenów w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1962r., nr 35, poz. 159);
4. naruszenie art. 45 ust. 1 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz art. 6.1 i art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku ze wskazanymi wcześniej naruszeniami prawa;
5. naruszenie przepisu art. 199 § 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. poprzez ich zastosowanie, podczas gdy w stosunku do sprawy II C 96/13 nastąpiła zmiana stanu faktycznego wynikająca z oświadczenia likwidatora powódki oraz oświadczenia pozwanego o odstąpieniu od umowy z dnia 2 września 1991r.;
6. naruszenie prawa materialnego, to jest przepisów art. 415 k.c. lub art. 494 § 1 k.c. w związku z art. 415 k.c. poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy żądanie odszkodowania za szkodę wyrządzoną skarżącemu zgłoszone w ramach powództwa wzajemnego znajdowało uzasadnienie w świadomym wprowadzeniu pozwanego w błąd co do posiadania przez powódkę roszczenia z tytułu nakładów poczynionych na przedmiotowym gruncie, w celu osiągnięcia przez

powódkę korzyści majątkowej, a następnie wyzyskania błędu, co wyczerpuje znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 286 § 1 k.k.;

7. naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwany domagał się naprawienia przez powódkę szkody w wysokości 170.000 zł z tytułu poczynienia przez niego nakładów własnych na przedmiotową nieruchomość;

8. naruszenie art. 228 § 2 k.p.c. poprzez niezwrócenie uwagi stronom na fakt uwzględnienia dowodów z dokumentów znanych sądowi z urzędu, z których sąd wywiódł stan faktyczny i prawny przedmiotowej nieruchomości pozbawiając w ten sposób pozwanego możliwości składania dowodów z dokumentów urzędowych, które przeczą faktom wynikającym z dowodów powołanych przez sąd w uzasadnieniu wyroku.

Powołując się na te zarzuty skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa głównego w całości lub uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
2. w zakresie powództwa wzajemnego w części odrzucającej powództwo o zwrot uiszczonej zaliczki o jego zmianę i zasądzenie na rzecz skarżącego zwrotu zaliczki w wysokości 50.000 zł;
3. w części oddalającej powództwo wzajemne o jego zmianę i zasądzenie na rzecz pozwanego zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł, o ile sąd uchyli wyrok w części odrzucenia pozwu o zwrot uiszczonej zaliczki;
4. uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo wzajemnej o naprawienie przez powódkę szkody wyrządzonej pozwanemu świadomym wprowadzeniem w błąd co do posiadania przez powódkę roszczenia z tytułu poczynienia nakładów sprzedanych umową z dnia 2 września 1991r., w związku z nierozpoznanie istoty sprawy;
5. uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo wzajemne o odszkodowanie z tytułu wyrządzenia pozwanemu szkody polegającej na poczynieniu przez niego własnych nakładów na przedmiotowym gruncie i umorzenie postępowania w tym zakresie, gdyż pozwany nie wnosił o to.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję z tytułu pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, oświadczając że nie zostały one uiszczone w części ani w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego - powoda wzajemnego J. W. (1) jest nieuzasadniona.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do zarzutu naruszenia prawa procesowego, a mianowicie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania likwidatora powodowej spółdzielni oraz oświadczenia pozwanego o odstąpieniu od umowy wskazać należy na chybiony charakter tego zarzutu.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne. Ustalenia te dokonane zostały w oparciu o dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, których ocena dokonana została bez przekroczenia ram swobodnej oceny dowodów zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Podkreślić należy, iż skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Bezspornym jest zatem, że skuteczność zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. uzależniona jest od wykazania, iż sąd ten uchybił określonym zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego przy ocenie konkretnych dowodów, albowiem jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Tym samym, niewystarczające jest przekonanie

pozwanych o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów w sprawie i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu Okręgowego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dn. 10.04.2000r., V CKN 17/00 i z dn. 6.11.1998 r., III CKN 4/98).

Prawidłowe postawienie zarzutu z art. 233 § 1 k.p.c. wymagało zatem od skarżącego wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym upatrują wadliwą jego ocenę. Nie jest nim inna ocena tych samych dowodów przeprowadzona przez skarżącego. Jeśli bowiem z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak również SN w wyroku z dn. 27.09.2002r, II CKN 817/00).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, pozwany-powód wzajemny w treści swojej apelacji nie wykazał zaistnienia tak opisanych uchybień, a zatem nie dowiódł, iż doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. W zakresie tego zarzutu apelacja J. W. (1) nie wskazuje na żadne uchybienia w ocenie dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji i w konsekwencji na błędne ustalenia faktyczne istotne z punktu widzenia roszczeń zgłoszonych zarówno przez powódkę w pozwie głównym jak i pozwanego w pozwie wzajemnym.

W ramach tego zarzutu pozwany odwołuje się jedynie do nieuwzględnienia przez sąd dowodu z przesłuchania likwidatora powodowej spółdzielni, który wskazał na brak decyzji o przekazaniu powodowej spółdzielni w użytkowanie gruntu, na którym znajdowały się naniesienia objęte następnie umową obligacyjną z dnia 2 września 1991 roku oraz oświadczenia pozwanego o odstąpieniu od tej umowy.

Odnośnie pierwszej kwestii wskazać należy, iż rzeczywiście w sprawie nie ustalono, że Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. nie uzyskała „decyzji administracyjnej o przekazaniu gruntu państwowego w użytkowanie”, jednakże brak takich ustaleń nie ma żadnego znaczenia dla oceny roszczeń zgłoszonych przez obie strony. Przede wszystkim wskazać trzeba, iż apelujący nie precyzuje, jaką to decyzją administracyjną powinna dysponować spółdzielnia dla potwierdzenia praw zbytych następnie umową z dnia 2 września 1991 roku. To w zeznaniach pozwanego, a nie likwidatora powódki, podnoszona jest kwestia braku posiadania przez stronę powodową „decyzji właściwego organu przekazującej w użytkowanie grunty państwowe, w której określona byłaby wartość budynków”. W tym miejscu wystarczy wskazać, że brak takiej decyzji również pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, co omówione zostanie w dalszej części rozważań.

Podnoszona w ramach zarzutu naruszenia przepisów postępowania kwestia nieuwzględnienia oświadczenia złożonego przez J. W. (1) na rozprawie w dniu 28 września 2017 roku o odstąpieniu od umowy z dnia 2 września 1991 roku dotyczy w istocie oceny prawnej roszczeń zgłoszonych w ramach pozwu wzajemnego, wobec czego omówiona zostanie w dalszej części rozważań.

Podsumowując, ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Okręgowy nie przekracza ram zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący nie wykazał ani pogwałcenia zasad logicznego rozumowania i właściwego kojarzenia faktów w ocenie dowodów dokonanej przez tenże sąd, ani też sprzeczności tego rozumowania z zasadami doświadczenia życiowego.

Nie sposób również zgodzić się z apelującym co do naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. W myśl tego przepisu uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie Sądu I instancji zawiera wszystkie te elementy i poddaje się kontroli instancyjnej.

W konsekwencji wskazać należy, iż Sąd pierwszej instancji poprawnie zakreślił podstawę faktyczną rozstrzygnięcia i dokonał prawidłowej jej oceny prawnej, którą to ocenę Sąd Apelacyjny w pełni podziela.

Zanim omówione zostaną zarzuty naruszenia prawa materialnego wyjaśnienia wymagają pewne kwestie natury procesowej, które mają istotne znaczenie dla oceny zgłoszonych w apelacji zarzutów naruszenia licznych przepisów prawa materialnego.

Otóż należy wskazać, że zgodnie z art. 187 k.p.c. pozew musi być złożony na piśmie i zawierać określone tym przepisem elementy, a w szczególności dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna. Tym samym warunkom odpowiadać musi pozew wzajemny jako forma dochodzenia roszczeń w procesie wszczętym przez inny podmiot. Ustawodawca uchylając przepis art. 188 k.p.c. wyłączył możliwość ustnego zgłoszenia powództwa, która przewidziana była dla strony zwolnionej od kosztów sądowych i działającej bez adwokata lub radcy prawnego. Nadto w art. 193 § 2¹ k.p.c. przewidziano, że – z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne – zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym.

Wyartykułowanie w pozwie/pozwie wzajemnym żądania ma znaczenie porządkujące. Wiąże sąd, a jednocześnie wyznacza dla przeciwnika sporne spektrum. W tym znaczeniu określenie żądania ma charakter gwarancyjny, gdyż niedopuszczalne jest orzekanie w przedmiocie nieobjętym pozwem. Oznacza to, że w wypadku, gdy powód określa rodzaj dochodzonego roszczenia, a także wyznacza jego wartość, to jej zmiana, przy zachowaniu tej samej podstawy faktycznej, powinna być oceniana w świetle art. 193 § 1 i § 2¹ k.p.c.

Powyższym wymogom formalnym odpowiadał niewątpliwie pozew wzajemny złożony przez J. W. (1) w dniu 17 sierpnia 2015 roku. W piśmie tym szczegółowo oznaczono żądanie jako żądanie zapłaty wskazanych tam kwot pieniężnych oraz żądanie ustalenia nieistnienia określonej czynności prawnej względnie ustalenia, że jest to czynności o świadczenie niemożliwe oraz przytoczono okoliczności faktyczne uzasadniające zgłoszone żądania. W zakresie żądania zapłaty pozew wzajemny obejmował trzy żądania: zapłaty kwoty 50.000 zł jako zwrotu zaliczki uiszczonej przy zawieraniu umowy we wrześniu 1991 roku (świadczenie nienależne), zapłaty kwoty 170.000 zł oraz zapłaty kwoty 663.161 zł. Wszystkie te roszczenia pieniężne powód wzajemny wywodził z wadliwości (nieistnienia) umowy z dnia 2 września 1991 roku. J. W. (2) w uzasadnieniu pozwu wywodził bowiem, że Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. nie mogła dokonać zbycia na jego rzecz praw i roszczeń z tytułu wzniesienia określonych nakładów na nieruchomości przy ul. (...), gdyż nie była właścicielem żadnych nakładów (nie poczyniła takowych), nie była też użytkownikiem gruntu, na których nakłady takie znajdowały się. Właścicielem tej nieruchomości pozostawało państwo, a wierzytelność z tytułu nakładów poczynionych przez państwo na gruncie państwowym nie mogła być przedmiotem obrotu, gdyż nie istniała. Zakłady (...) jako zarządzający jedynie własnością państwową nie mogły więc przenieść umową z dnia 10 kwietnia 1984 roku na powodową spółdzielnię praw z tytułu nakładów poczynionych na nieruchomości, a tym samym powódka nie mogła takich praw przenieść na pozwanego/powoda wzajemnego umową z września 1991 roku. Jako podstawę prawną swych roszczeń powód wzajemny wskazał przepis art. 415 k.c.

Treść pisma zawierającego powództwo wzajemnego jasno więc wskazywała, że skarżący w pozwie tym doprecyzował wszystkie istotne elementy żądania. Wskazał rodzaj roszczeń i osadził je w jednoznacznych okolicznościach faktycznych. Oznacza to tyle, że doszło wówczas do ustabilizowania przedmiotu sprawy w zakresie powództwa wzajemnego, nie tylko w zakresie wartości przedmiotu sporu ale również podstawy faktycznej.

Tak sprecyzowane powództwo wzajemne było popierane przez powoda wzajemnego w toku postępowania aż do rozprawy w dniu 28 września 2017 roku. Na rozprawie tej J. W. (1) składając oświadczenie o popieraniu powództwa wzajemnego dokonał równocześnie jego modyfikacji w zakresie roszczeń pieniężnych. Poparł mianowicie żądanie zasądzenia kwoty 50.000 zł z tytułu zwrotu zaliczki, natomiast nie popierał żądania zapłaty kwoty 170.000 zł i kwoty 663.161 zł, zażądał za to zasądzenia odszkodowania w kwocie 813.161 zł tytułem naprawienia szkody wyrządzonej posługiwaniem się przez stronę powodową tytułem wykonawczym, który jej do tego nie uprawniał. To ostatnie żądanie oparł jeszcze na przepisie art. 494 k.c. Ponadto powód wzajemny oświadczył również, iż odstępuje od umowy z dnia 2 września 1991 roku i zgłosił żądanie zasądzenia zadośćuczynienia za doznane ciernienia w kwocie 50.000 zł.

Nie ulega wątpliwości, iż zmiana żądania w zakresie powództwa wzajemnego mogła się dokonać wyłącznie w trybie art. 193 § 1 k.p.c., czyli przez zmianę powództwa (jego rozszerzenie lub modyfikację). W kontekście zaś art. 193 § 2¹ k.p.c. poza kwestią pozostaje, że skuteczność modyfikacji powództwa wzajemnego uzależniona została od zachowania formy pisemnej. Z procesowego punktu widzenia rozszerzenie powództwa dokonane ustnie do protokołu na rozprawie nie może odnieść skutku, a sąd orzeka o żądaniach zgłoszonych pierwotnie (niezmodyfikowanych).

Jeszcze raz przypomnieć należy, iż powództwo identyfikowane jest przez żądanie i jego podstawę faktyczną. Przedmiotowa zmiana powództwa może polegać na przekształceniu obu tych elementów składowych, bądź jednego z nich. Może zatem wyrażać się w zmianie ilościowej, polegającej na rozszerzeniu albo ograniczeniu pierwotnego żądania, bądź jakościowej prowadzącej do zmiany żądania - jego przedmiotu albo rodzaju żądanej ochrony prawnej - lub polegać na przekształceniu podstawy faktycznej powództwa (vide wyrok SN z dnia 2 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 144/04, podobnie w wyroku z dnia 20 października 2005 r. w sprawie IV CK 298/05).

W rozpatrywanej sprawie powód wzajemny poprzez oświadczenie złożone na rozprawie w dniu 28 września 2017 roku dążył zarówno do ilościowej zmiany żądania jak i zmiany jakościowej poprzez zmianę podstawy faktycznej żądań. Pozostając przy żądaniu kwoty 50.000 zł, powód wzajemny zażądał bowiem nadto odszkodowania w innej kwocie niż pierwotnie żądane kwoty 170.000 zł i 663.161 zł, ale przede wszystkim w zakresie tego ostatniego żądania wskazywał też inną podstawę faktyczną odwołując się zarówno do szkody wynikającej z posługiwania się tytułem wykonawczym, który nie uprawniał powódki do prowadzenia egzekucji jak i do szkody poniesionej przez niego wskutek niewykonania zobowiązania wzajemnego przez powódkę w następstwie odstąpienia od umowy wzajemnej (art. 494 k.c.). Zmianie ulegały zatem zarówno dochodzone kwoty jak i podstawa ich żądania. Zgodnie z przepisem art. 193 § 2¹ k.p.c. tego rodzaju przedmiotowa zmiana powództwa dla swej skuteczności winna być dokonana w piśmie procesowym spełniającym wymogi z art. 187 k.p.c. Zachowanie tego wymogu formalnego jest konieczne nawet wtedy, gdy powód występuje z nowym roszczeniem na rozprawie w obecności strony pozwanej (tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie I ACa 377/13, podobnie Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I pod red. H. Doleckiego i T. Wiśniewskiego, teza 10 do art. 193 KPC). W przedmiotowej sprawie ten warunek formalny nie został spełniony, co prowadzi do wniosku, że pierwotne żądanie pozwu wzajemnego nie zostało skutecznie zmienione w toku postępowania przed Sądem I instancji.

Powyższa konstatacja sama w sobie przesądza o niezasadności naruszenia przepisów prawa materialnego, to jest art. 494 k.c., 410 § 2 k.c. i art. 58 § 1 k.c., na których apelujący opierał swoje żądania zasądzenia kwoty 50.000 zł z tytułu zwrotu zaliczki, kwoty 50.000 zł z tytułu zadośćuczynienia oraz kwoty 813.161 zł z tytułu naprawienia szkody wyrządzonej działaniem strony powodowej. Wobec nieskutecznej modyfikacji powództwa wzajemnego, w tym w zakresie modyfikacji podstawy faktycznej zgłoszonych żądań, wszystkie roszczenia pozwu wzajemnego podlegały ocenie według ich pierwotnego brzmienia. W przypadku żądania odszkodowania w kwocie 813.161 zł skarżący we wnioskach apelacyjnych związanych z tym roszczeniem powołuje się na odpowiedzialność powódki za poniesioną przez niego szkodę w takiej wysokości wynikającą z wprowadzenia go w błąd co do posiadania przez powódkę roszczenia z tytułu poczynienia nakładów „sprzedanych następnie” umową z dnia 2 września 1991 roku. W tym skarżący upatruje nierozpoznania istoty sprawy i żąda przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Nieskuteczne przekształcenie powództwa wzajemnego wyklucza możliwość uwzględnienia apelacji nakierowanej na zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz powoda wzajemnego kwot wskazanych we wnioskach apelacji jak również uchylenie tegoż wyroku w części dotyczącej odszkodowania za wprowadzenie pozwanego w błąd z powodu nierozpoznania istoty sprawy. Z wyłączeniem wyjątków określonych w art. 383 k.p.c., które w tej sprawie nie zachodzą, przedmiotowa zmiana powództwa na etapie postępowania apelacyjnego również jest niedopuszczalna, a Sąd Apelacyjny nie może objąć rozpoznaniem przedmiotu, który nie był objęty żądaniem w postępowaniu przed Sądem I instancji.

W tej sytuacji nie rozpatrując żądań J. W. (1) ani w oparciu o zakreślony na rozprawie stan wynikający ze złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy (abstrahując w tym momencie od skuteczności takiego odstąpienia), ani w oparciu o zakreślone w apelacji okoliczności wprowadzenia pozwanego w błąd co do posiadania roszczenia o nakłady, Sąd Okręgowy nie naruszył powołanych w apelacji przepisów prawa materialnego – art. 494 k.c., art. 410 § 2 k.c. w związku z art. 58 § 1 k.c. oraz art. 493 k.c. Roszczenia pozwanego/powoda wzajemnego nie mogły przedmiotem oceny na podstawie tychże przepisów, w tym przepisów o odstąpieniu do umowy wzajemnej, gdyż zakreślona prawidłowo podstawa faktyczna nie odwoływała się do tych okoliczności. Zmiana tej podstawy ustnie na rozprawie w dniu 28 września 2017 roku połączona ze zmianą żądań nie mogła zaś odnieść skutku procesowego.

W świetle powyższych rozważań wskazać jedynie należy, iż Sąd Okręgowy rzeczywiście ocenił żądanie pozwu wzajemnego z przekroczeniem zasady wynikającej z art. 321 § 1 k.p.c. Nie dotyczyło to jednak orzeczenia o żądaniu zapłaty kwoty 170.000 zł, jak wskazuje apelujący, lecz oceny żądań odszkodowania w kwocie 813.161 zł oraz zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł. Żądania te nie powinny w ogóle podlegać ocenie Sądu pierwszej instancji, skoro nie zostały w sposób skuteczny przedstawione w postępowaniu przed tym sądem. Uchybienie to pozostaje jednak bez wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia i nie podlega wobec tego żadnej korekcie w sensie zmiany czy uchylecia zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Oceniając natomiast wyrok Sądu Okręgowego w zakresie rozstrzygnięcia o pozwie głównym oraz o pozwie wzajemnym w postaci wynikającej z pisma procesowego złożonego w dniu 17 sierpnia 2015 roku Sąd Apelacyjny uznaje je za prawidłowe, a zarzuty apelacji związane z tymi rozstrzygnięciami za chybione.

W zakresie roszczenia z pozwu głównego podzielić należy pogląd Sądu Okręgowego o istnieniu ważnego zobowiązania pozwanego do zapłaty na rzecz powodowej spółdzielni kwoty 170.000 zł, które to zobowiązanie miało swoje źródło w zawartej między stronami w formie aktu notarialnego umowie z dnia 2 września 1991 roku, na podstawie której Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. zbyła na rzecz J. W. (1) przysługujące jej prawa i roszczenia z tytułu wybudowania obiektu inwestycyjnego określonego jako Zakład Produkcji (...) na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), a J. W. (2) zobowiązał się zapłacić za te prawa i roszczenia kwotę 220.000 zł (po denominacji), z czego kwotę 50.000 zł uiszczył przed podpisaniem umowy. Ponieważ pozwany nie zapłacił na rzecz zbywcy pozostałej kwoty 170.000 zł (kwota ta ostatecznie została wyegzekwowana przez komornika sądowego), powodowa spółdzielnia mogła domagać się odsetek ustawowych w związku z zaleganiem z zapłatą tej kwoty, a podstawą ich dochodzenia był przepis art. 481 § 1 k.c. Oparcie rozstrzygnięcia w zakresie pozwu głównego na tymże właśnie przepisie było zatem prawidłowe. Odmienne stanowisko prezentowane w apelacji nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze pierwotną podstawę faktyczną zakreśloną przez apelującego w zakresie pozwu wzajemnego jak również tożsamą podstawę, na której oparto zarzuty przeciwko powództwu głównemu – a więc negowanie ważności umowy z dnia 2 września 1991 roku, czy wskazywanie na jej nieistnienie – powtórzyć należy za Sądem I instancji, że apelujący błędnie łączy ważność (istnienie) tej umowy z posiadaniem przez powodową spółdzielnię praw rzeczowych lub ograniczonych praw rzeczowych do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), na której to nieruchomości dokonano określonego nakładu w postaci Zakładu Produkcji (...). Podkreślić należy, co już zresztą podnoszone było przez Sąd Okręgowy w Łodzi w innym postępowaniu toczącym się z powództwa J. W. (1) przeciwko Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w likwidacji o sygnaturze akt II C 96/13, że kwestia stanu prawnego nieruchomości przy ul. (...) w Ł., w szczególności formy posiadania tej nieruchomości przez określone przedsiębiorstwa państwowe, oddania tegoż gruntu w użytkowanie lub użytkowanie wieczyste określonym podmiotom, wreszcie zmiany i przekształcenia form przedsiębiorstw państwowych, nie mają żadnego znaczenia dla oceny ważności umowy zawartej pomiędzy powódką a pozwanym w dniu 2 września 1991 roku. Przedmiotowa umowa jest bowiem umową obligacyjną dotyczącą obrotu określonym w niej wierzytelnościami i pozostaje w oderwaniu od stosunków właścicielskich nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Z tej przyczyny, tak akcentowany przez apelującego, brak po stronie powodowej spółdzielni decyzji właściwego organu o oddaniu jej przedmiotowego gruntu w użytkowanie, pozostaje bez znaczenia dla ważności ocenianej umowy, będącej li tylko umową obrotu wierzytelnościami, a nie umową przenoszącą jakiegokolwiek prawa do nieruchomości.

Wobec wyłącznie zobowiązaniowego charakteru ocenianej umowy zarzuty apelacji dotyczące niezastosowania przepisów praw materialnego w postaci art. 128 § 1 i 2 k.c., art. 254 k.c., art. 284 § 2 k.c. i art. 226 § 2 k.c. oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 maja 1962r. w sprawie przekazywania terenów w miastach i osiedlach pozostają chybione. Żaden z tych przepisów nie ma bowiem zastosowania do ocenianego stosunku prawnego.

Podkreślić jeszcze należy, iż pozwany nie zdołał wykazać, że Spółdzielni Pracy (...) w Ł. nie przysługiwały te prawa i wierzytelności, które stały się następnie przedmiotem umowy z dnia 2 września 1991 roku. W szczególności brak jest jakichkolwiek przesłanek do uznania za nieważną umowy zawartej w dniu 10 kwietnia 1984 roku pomiędzy Zakładami (...) w Ł. a Spółdzielnią Pracy (...) w Ł., a dotyczącej przekazania – przejęcia niezakończzonego obiektu inwestycyjnego – budynku administracyjno-socjalnego wraz z częścią gruntu o powierzchni ok. 2,5 ha położonego w Ł. przy ul. (...) za zwrotem nakładów poniesionych na ten obiekt przez przekazującego.

Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji o zaistnieniu przesłanek do odrzucenia pozwu wzajemnego w zakresie żądań: zapłaty kwoty 50.000 zł oraz ustalenia (stwierdzenia, że akt notarialny z dnia 2 września 1991 r. jest czynnością prawną nieistniejącą, nie wywołującą żadnych skutków prawnych i nikogo nie wiążącą albo umową o świadczenie niemożliwe), a kwestionujące to rozstrzygnięcie zarzuty apelacji są niezasadne.

Co do żądania zapłaty kwoty 50.000 zł pozwany-powód wzajemny w sposób nie budzący wątpliwości wskazał, iż kwota ta stanowi kwotę zaliczki uiszczonej przez niego przy zawieraniu umowy we wrześniu 1991 roku i stanowi świadczenie nienależne, skoro przedmiotowa umowa nie wiąże stron. W zakresie zaś żądania ustalenia J. W. (1) powoływał się na nieistnienie/nieważność tej umowy wynikające z braku przysługiwania powodowej spółdzielni zarówno uprawnień do nieruchomości, na której poczyniono nakłady jak i prawa do tych nakładów, a w konsekwencji braku po stronie spółdzielni roszczeń o takowe nakłady. Cała argumentacja związana z tą częścią żądania w istocie zmierzała do wyeliminowania umowy z dnia 2 września 1991 roku z obrotu prawnego. Tego rodzaju argumenty J. W. (1) zgłaszał już w sprawie II C 96/13 rozpatrywanej przez Sąd Okręgowy w Łodzi, w której domagał się stwierdzenia nieważności umowy notarialnej z dnia 2 września 1991 roku i zwrotu kwoty 50.000 zł jako świadczenia nienależnego. Powództwo w tej sprawie zostało prawomocnie oddalone, gdyż sąd nie stwierdził zaistnienia przesłanek do uznania umowy zbycia wierzytelności za nieważną, a w konsekwencji nie było również podstaw do uznania zapłaty przez pozwanego zaliczki za świadczenie nienależne.

Wobec prawomocnego przesądzenia o roszczeniach zgłoszonych w sprawie II C 96/13, tożsame roszczenia zgłoszone w niniejszej sprawie nie mogły być ponownie przedmiotem osądu wobec niezmiennych okoliczności faktycznych. Odrzucenie powództwa wzajemnego w tej części na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. było więc prawidłowe.

Odnosząc się jeszcze do zarzutu naruszenia prawa materialnego, to jest przepisu art. 415 k.c., również wskazać należy na jego niezasadniony charakter. Apelujący w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nie wykazał, aby doszło po jego stronie do szkody podlegającej naprawieniu na podstawie tego przepisu. Pozwany zgłosił wprawdzie nadto dwa żądania pieniężne, a mianowicie żądanie zasądzenia kwoty 170.000 zł i żądanie zasądzenia kwoty 663.161 zł, powołując się ogólnie na przepis art. 415 k.c. jako podstawę swoich roszczeń, jednakże nie wykazał zaistnienia wynikających z tego przepisu przesłanek odpowiedzialności. Zgłaszający żądanie oparte na przepisie art. 415 k.c. obowiązany jest bowiem udowodnić, że na skutek zawinonego i bezprawnego działania lub zaniechania określonego podmiotu doszło do szkody w jego dobrach prawnie chronionych, a pomiędzy tą szkodą a działaniami lub zaniechaniami sprawcy zachodzi adekwatny związek przyczynowy. J. W. (1) nie wykazał bezprawnych i zawinionych działań powodowej Spółdzielni, które wyrządzić miałyby szkodę w jego dobrach podlegających ochronie prawnej. Szkody takiej nie mogą stanowić wyroki sądowe zasądzające od pozwanego na rzecz spółdzielni określone kwoty pieniężne stanowiące skapitalizowane odsetki ustawowe od nieuregulowanej w terminie kwoty 170.000 zł jako reszty ceny za nabyte umową z dnia 2 września 1991 roku wierzytelności.

Na zakończenie rozważań wskazać należy na niezasadność zarzutu naruszenia przepisów art. 45 ust. 1 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz analogicznych przepisów art. 6 ust.1 i 14 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Bez wątplenia sprawa zgłoszona przez apelującego rozpoznana została bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.), a w postępowaniu tym nie naruszono zasady równości wobec prawa oraz równego traktowania stron przez sąd, jak również zasady niedyskryminacji (art. 32 Konstytucji i art. 14 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego (powoda wzajemnego) na podstawie art. 385 k.p.c. jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł mając na uwadze treść art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwany (powód wzajemny) przegrał swoją apelację zarówno w zakresie powództwa głównego jak i powództwa wzajemnego, zobowiązany jest zatem zwrócić powódce poniesione przez nią koszty postępowania apelacyjnego. Koszty te sprowadzają się do wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w łącznej kwocie 9.963 zł, obejmującej podatek VAT, ustalonego na podstawie § 8 pkt 6, § 8 pkt 7 w związku z § 16 ust. 1. pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715 ze zm.). Zawarte w punkcie 3. wyroku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania obejmuje również koszty postępowania zażaleniowego (kwota 553,50 zł brutto), stąd zasądzona kwota kosztów wynosi 10.516,50 zł.